

Oikeusministeriölle

Lausunto arviomuistiosta hallinnon automaattiseen päätöksentekoon liittyvistä yleislainsäädännön sääntelytarpeista

Rahoitusvakausvirasto (RVV) kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta.

Automaattinen päätöksenteko on RVV:n toiminnan kannalta erittäin tärkeää, sillä RVV:n on talletussuojakorvauksia maksaessa pystyttävä muutamassa päivässä tekemään kaikille tallettajille päätökset siitä, korvataanko heidän talletuksensa talletussuojarahaston varoista. Talletuspankin tallettajien määrä vaihtelee talletuspankin koosta riippuen. Pienimmissäkin talletuspankeissa tallettajia on kuitenkin niin paljon, että ilman automaattista päätöksentekoa RVV ei pystyisi tekemään päätöksiä riittävän nopeasti. Päätöksenteon on tapahduttava nopeasti, sillä RVV:n tulee talletussuojadirektiivin ja rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan asettaa talletussuojakorvaukset tallettajien saataville seitsemässä työpäivässä siitä, kun se on todennut talletussuojakorvausten maksuvelvollisuuden alkaneen.

RVV yhtyy pääasiassa arviomuistiosta esitettyihin johtopäätöksiin automaattisen päätöksenteon sääntelytarpeista. RVV:n on mahdollista tehdä talletussuojakorvauspäätökset automaattisessa päätöksenteossa myös silloin, jos ehdotetut sääntelytarpeet toteutettaisiin. RVV:n näkemyksen mukaan on myös tärkeää, että virkavastuuseen liittyvät kysymykset selkiytetään lain tasolla. Sen määrittäminen, kenellä on virkavastuu automaattisessa prosessissa tehdyistä päätöksistä, parantaa tilannetta sekä asianosaisen että virkamiesten kannalta.

Automaattisen päätöksenteon sääntelyyn liittyy kuitenkin myös haasteita. Arviomuistion mukaan automaattisen päätöksenteon käyttöalasta on säädettävä lailla. Arviomuistiosta on nostettu esiin termit laskennalliset päätökset, yksiselitteiset ehdot sekä mekaaninen ja koneellinen päättely. On huomioitava, että näissä eri määritelmässä käyttöala rajautuu eri tavoin. Käyttöalan määrittely tulee tehdä huolellisesti. RVV katsoo, että tulee tarkkaan harkita, onko tarkoituksenmukaista kytkeä automaattinen päätöksenteko tiettyyn teknologiaan tai kategorisesti sulkea tietty teknologia pois automaattisen päätöksenteon piiristä. Teknologinen kehitys on nopeaa ja on mahdollista, että tiettyyn teknologiaan kytketty käyttöala aiheuttaa lain nopean vanhentumisen. Arviomuistiosta on ehdotettu koneoppivalla tekoälyllä tehtävien päätösten sulkemista sallitun automaattisen päätöksenteon ulkopuolelle. RVV:n näkemyksen mukaan tekoälyn hyödyntäminen voisi tulevaisuudessa olla hyödyllistä esimerkiksi todennäköisyyksien tai riskien laskemisessa. Aiemmin mainittujen talletussuojakorvauspäätösten lisäksi RVV tekee päätöksiä sellaisista maksuista, jotka perustuvat osittain maksuvelvollisen toiminnasta aiheutuvaan riskiin. RVV:n mukaan automaattista päätöksentekoa koskevaa lainsäädäntöä kehitettäessä tuleekin riittävästi arvioida, ettei mahdollinen lainsäädäntö estä teknologisten innovaatioiden hyödyntämistä valtionhallinnossa.

Rahoitusvakausvirasto

Tuija Taos
ylijohtaja

Fanni Teinilä
nuorempi lakimies